

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie **M. B.**

oskarżonego o dokonanie czynu z art. 18 § 2 w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 października 2021 r.,
skargi obrońcy oskarżonego w trybie art. 539a k.p.k.,
na wyrok sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego w S.,
z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt VI Ka (...),
uchylającego pkt IV wyrok Sądu Rejonowego w C.,
z dnia 4 października 2018 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 4 października 2018 r. (sygn. akt II K (...)) M. B. został uznany winnym czynów m.in. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k., za które wymierzono mu karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 3 lat. Został z kolei uniewinniony od czynu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator zarzucając orzeczeniu „*błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść polegający na bezkrytycznym daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego M. B. w części dotyczącej przestępstwa zarzuconego w punkcie II aktu oskarżenia zakwalifikowanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. przy zast. art. 12 k.k. z jednoczesnym pominięciem części zeznań oraz wyjaśnień M. C. i P. M. a także pominięciu tej części wyjaśnień oskarżonego J. U. , z których wynika, że to M. B. wydawał wszelkie dyspozycje dotyczące działań na szkodę Z. M., w tym również w zakresie dotyczącym obrzucenia domu pokrzywdzonego substancją łatwopalną, które to dowody pozwalały na uznanie, że oskarżony M. B. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa.*”

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C..

Apelację wniósł także obrońca oskarżonego, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu:

„Błąd w ustaleniach faktycznych, które legły u podstaw skarżonego orzeczenia, który mógł mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, a polegający na niezasadnym przyjęciu przez sąd meriti, iż:

- *oskarżony M. B. miał na początku 2015 roku kontaktować się z J. U., celem nakłonienia go do podjęcia działań mających na celu zmuszenie Z. M. - poprzez podejmowane wobec niego groźby karalne zniszczenia mienia - do zatrudnienia M. B. na stanowisku sekretarza gminy D.,*
- *oskarżony M. B. miał w okresie dokonywania czynów karalnych zniszczenia mienia i groźb karalnych na szkodę Z. M. kontaktować się z J. U. celem dalszej koordynacji działań zmierzających do zmuszenia pokrzywdzonego do określonych działań, podczas gdy żaden relewantny w omawianym zakresie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie bez cienia wątpliwości, że sprawstwo oskarżonego M. B. w zakresie znamion czynu opisanego w punkcie I aktu oskarżenia rzeczywiście miało miejsce.*

Obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, polegającej na naruszeniu normy prawnej zawartej w dyspozycji art. 7 k.p.k. i wynikającej z niej zasady swobodnej oceny dowodów,

poprzez dokonanie w skarżonym zakresie dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przeprowadzenie oceny dowodów wbrew zasadom logiki i odmiennie od wskazań doświadczenia życiowego, co w szczególności uwidacznia się w analizie i ocenie wyjaśnień oskarżonego J. U. i M. B. , nagrań na płytach (k. 1043), nagrania w telefonie S. (k. 1067 - 1076), opinii biegłego z zakresu fonoskopii (k. 1140- 1196) i zeznań świadka S. D..”

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 30 listopada 2020 r. (sygn. akt VI Ka (...)) uchylił rozstrzygnięcie co do uniewinnienia M. B. i przekazał jego sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Od powyższego wyroku skargę na orzeczenie sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc zarzut *„naruszenia art. 437 par. 2 k.p.k. w zw. z art. 454 par. 1 k.p.k., polegający na wadliwym wydaniu orzeczenia kasatoryjnego wskutek:*

- naruszenia w toku postępowania odwoławczego normy prawnej wynikającej z dyspozycji art. 7 k.p.k. i dokonanie przez sąd drugiej instancji wadliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób zbieżny z postulatami zawartymi w apelacji Prokuratora Rejonowego w L.,*
- naruszenia w toku postępowania odwoławczego normy prawnej wynikającej z dyspozycji art. 457 par. 3 k.p.k. poprzez przesłanie obrońcy oskarżonego M. B. uzasadnienia orzeczenia, które nie zawiera żadnej argumentacji odnośnie do powodów wydania orzeczenia w części dotyczącej punktu 1 sentencji.”*

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia w skarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga okazała się niezasadna.

Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy sąd ten kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne. Zatem bada, czy w sprawie - na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji - zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku

formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego. Nie może więc oceniać, czy sposób oceny zarzutów podniesionych w apelacji był prawidłowy i spełniał standardy kontroli odwoławczej.

Wobec powyższego pierwszy zarzut skargi nie jest zasadny z uwagi właśnie na to, że kwestionuje wadliwość samej kontroli apelacyjnej, której ocena w zakresie wskazanym przez skarżącego nie jest zadaniem Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę. Zarzut taki można, przy stosownym jego sformułowaniu postawić co najwyżej na ew. etapie kasacyjnym.

Z kolei drugi zarzut także jest niezasadny, gdyż pomimo w istocie pierwotnego braku doręczenia skarżącemu uzasadnienia Sądu odwoławczego w zakresie uwzględnienia apelacji prokuratorskiej, uzasadnienie w tym zakresie zostało sporządzone. Zgodnie bowiem z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia pierwszoinstancyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wymaga wskazania konkretnie na powód tego postąpienia. Sąd odwoławczy przedstawia w uzasadnieniu rozbudowany wywód obejmujący błędy w ocenie dowodów, jakich dopuścić miał się Sąd I instancji. Wynika z tego, że fundamentalnie nie zgadza się z ustaleniami dotyczącymi braku sprawstwa oskarżonego za podżeganie do podpalenia. W pkt 5.3.1.1 uzasadnienia, gdy mowa o powodach uchylenia orzeczenia wskazano na naruszenie art. 438 pkt 3 k.p.k. i konieczność ponowienia przewodu sądowego oraz ponownej analizy dowodów. Z całości uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wynika bezspornie, że dostrzeżono w sprawie tak daleko idące mankamenty w czynieniu ustaleń faktycznych w sprawie z zakresu oceny braku sprawstwa M. B., że uniewinnienie go Sąd odwoławczy uznał za nieprawidłowe. Z uwagi zaś na normę z art. 454 § 1 k.p.k. samodzielnie nie mógł ani przeprowadzić postępowania dowodowego, ani też zmienić ustaleń faktycznych w sprawie, która to zmiana doprowadziłaby do skazania. Ewentualne naruszenie przepisów postępowania związanych z doręczeniem uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego nie stanowi samoistnej podstawy skargi z art. 539a k.p.k.

Pamiętać należy, że w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18 przesądzono, iż możliwość uchylenia wyroku

uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k."

W sprawie niniejszej Sąd odwoławczy metodycznie i obszernie wyjaśniał, dlaczego nie jest możliwe na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego zaakceptowanie braku przypisania sprawstwa podżegania do podpalenia.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.